Sisäministeriö LAUSUNTO SM2019-00111

PO Uljas Ilmari(SM) 04.03.2019

Viite
E 126/2018 vp / Asiantuntijapyyntö/asetusesitykset (KOM(2019) 3 lopullinen ja KOM(2019) 4 lopullinen)

Asia
EU/OSA; Hallintovaliokunnan kuuleminen 5.3.2019; Sisäministeriön poliisiosaston lausunto asiaan/ E 126/2018 vp Valtioneuvoston selvitys: Sisäministeriön kirje eduskunnalle: Ehdotukset Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi muihin EU:n tietojärjestelmiin pääsyn edellytyksistä sekä asetuksen (EU) 2018/1862 ja asetuksen (EU) yyyy/xxx [ECRIS-TCN] muuttamisesta ja muihin EU:n tietojärjestelmiin pääsyn edellytyksistä ETIAS-järjestelmän tarkoituksia varten sekä asetuksen (EU) 2018/1240, asetuksen (EY) N:o 767/2008, asetuksen (EU) 2017/2226 ja asetuksen (EU) 2018/1861 muuttamisesta.

Euroopan komissio antoi 7.1.2019 asetusesitykset (KOM(2019) 3 lopullinen ja KOM(2019) 4 lopullinen), joilla pyritään vahvistamaan ETIAS-järjestelmän täysimääräiseen käyttövalmiuteen saattamiseksi tarvittavat tekniset muutokset muuttamalla säädöksiä, jotka koskevat ETIAS-järjestelmästä tehtyjä kyselyitä EU:n muihin tietoteknisiin järjestelmiin. Poliisiosasto tukee esitettyjä muutoksia EU:n turvallisuutta vahvistavina.

Euroopan komissio antoi 7.1.2019 asetusesitykset (KOM(2019) 3 lopullinen ja KOM(2019) 4 lopullinen), joilla pyritään vahvistamaan ETIAS-järjestelmän täysimääräiseen käyttövalmiuteen saattamiseksi tarvittavat tekniset muutokset muuttamalla säädöksiä, jotka koskevat ETIAS-järjestelmästä tehtyjä kyselyitä EU:n muihin tietoteknisiin järjestelmiin. 12.9.2018 annettujen asetusten (2018/1240) Euroopan matkustustieto- ja lupajärjestelmän (ETIAS) perustamiseksi mukaisesti järjestelmällä voidaan selvittää viisumipakosta vapautettujen kolmansien maiden kansalaisten osalta mahdolliset Schengen alueen turvallisuuteen liittyvät riskit, kuten vakaviin rikoksiin ja terrorismirikoksiin, laittoman maahanmuuton riskiin tai suureen epidemiariskiin liittyen.

Sisäministeriön poliisiosasto katsoo, että komission antamat tietojärjestelmiin pääsyn edellytyksiä koskevat asetusesitykset (KOM(2019) 3 lopullinen ja KOM(2019) 4 lopullinen) vahvistavat tarvittavalla tavalla Euroopan turvallisuutta ja toimeenpanon tärkeimmät periaatteet on vahvistettu asetuksella (EU) 2018/1240. ETIAS-järjestelmän tavoitteet saavutetaan liittämällä tarpeen mukaiset EU:n tietojärjestelmät, kuten SIS (poliisiyhteistyö) ja Europolin tietojärjestelmät, mukaan. Poliisiosasto katsoo, että esitetyt liitokset vahvistavat EU:n sisäistä turvallisuutta. Sisäministeriön poliisiosasto pitää keskeisenä, että asetuksessa määritetään ETIAS-järjestelmän tiedonvaihdosta Europolin tietojen kanssa. Olemassa olevan tiedon ja analyysitoiminnan hyödyntäminen on EU:n lainvalvontayhteistyön keskiössä. Sisäministeriön poliisiosasto katsoo myös, että Interpolin tietojärjestelmähakujen (Interpolin varastettujen ja kadonneiden matkustusasiakirjojen SLTD-tietokanta tai TDWAN-tietokanta) osalta erikseen tehtävät sopimukset ovat kannatettavia, jotta matkustusluvan myöntämisedellytyksien arvioinnissa on käytettävissä tarvittavat tiedot. Asetuksen (EU) 2018/1240 20 artiklan 2 kohdassa on säädetty tarkemmin tietojärjestelmien tarkastamisesta ja toimet ovat perusteltuja.

Taloudellisten vaikutusten osalta on vaikea arvioida poliisille koituvia kustannuksia, mutta kuten E-kirjeessä E126/2018 vp todetaan, ETIAS-järjestelmän kansallisia rajapintoja ei voida toteuttaa EU-rahoituksella. Lisäksi E-kirjeessä todetaan, että asetuksen toimeenpanon yhteydessä vuodesta 2021 alkaen voidaan arvioida kansallisen ETIAS-yksikön mahdolliset yhteistoimintamahdollisuudet Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen henkilöstön muodostaman matkustajatietoyksikön kanssa. Toiminnalla tullee olemaan ainakin joitain henkilöstövaikutuksia poliisiin, mutta niiden määrän ei tällä hetkellä arvioida olevan merkittävä.

LIITTEET

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi